

## NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 14. októbra 2010<sup>1</sup>

1. V prejednávanej veci má Súdny dvor spresniť rozsah autorsko-právnej ochrany počítačových programov na základe smernice 91/250/EHS<sup>2</sup>.

2. Otázky, ktoré položil Nejvyšší správní soud (Česká republika), sa konkrétnejšie týkajú grafického užívateľského rozhrania počítačového programu. Funkciou tohto rozhrania je, ako bude uvedené ďalej, zabezpečiť interakciu medzi týmto programom a užívateľom. Umožňuje intuitívnejšie a užívateľsky priateľskejšie používanie tohto programu napríklad zobrazením ikon alebo symbolov na obrazovke.

3. Vnútroštátny súd sa teda pýta, či grafické užívateľské rozhranie počítačového programu predstavuje formu vyjadrenia tohto programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 91/250, a teda či sa naň vzťahuje autorsko-právna ochrana počítačových programov.

4. Okrem toho sa vnútroštátny súd pýta, či televízne vysielanie takého rozhrania predstavuje verejný prenos diela podľa článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES<sup>3</sup>.

5. V týchto návrhoch uvediem dôvody, pre ktoré zastávam názor, že grafické užívateľské rozhranie samo osebe nie je formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 91/250, a preto sa naň nevzťahuje ochrana poskytovaná touto smernicou.

6. Ďalej vysvetlím, prečo si myslím, že grafické užívateľské rozhranie, ktoré je autorovým vlastným duševným výtvorom, môže byť chránené autorským právom ako dielo v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2001/29.

7. Naopak navrhnem, aby Súdny dvor rozhodol, že televízne vysielanie grafického

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Smernica Rady zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. ES L 122, s. 42; Mim. vyd. 17/01, s. 114).

3 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 17/01, s. 230).

užívateľského rozhrania nepredstavuje verejný prenos diela v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, pretože toto rozhranie v dôsledku televízneho vysielania stráca svoju povahu diela v zmysle článku 2 písm. a) tejto smernice.

jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994)<sup>4</sup>.

9. Podľa článku 10 ods. 1 dohody TRIPS „počítačové programy, či už v zdrojovom alebo v strojovom kóde, budú chránené ako literárne diela podľa Bernského dohovoru (1971)“.

## I — Právny rámec

### 2. Zmluva o autorskom práve

#### A — Medzinárodné právo

10. Zmluva Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) o autorskom práve (ďalej len „WCT“), prijatá 20. decembra 1996 v Ženeve, bola schválená v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2000/278/ES zo 16. marca 2000<sup>5</sup>.

### 1. Dohoda TRIPS

8. Dohoda o obchodných aspektoch práva duševného vlastníctva, ktorá tvorí prílohu 1 C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), podpísaná 15. apríla 1994 v Marakéši, bola schválená rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci

11. Článok 4 WCT stanovuje, že „počítačové programy sú chránené v zmysle článku 2 Bernského dohovoru ako literárne diela. Táto ochrana sa vzťahuje na počítačové programy bez ohľadu na spôsob alebo formu ich vyjadrenia“.

4 — Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/21, s. 80, ďalej len „dohoda TRIPS“.

5 — Ú. v. ES L 89, s. 6; Mim. vyd. 11/33, s. 208.

12. WCT nevymedzuje pojem počítačový program. V rámci prípravných prác sa však signatárske štáty zhodli na tejto definícii: počítačový program je súbor príkazov, ktoré sú schopné po zadaní do strojom čitateľného nosiča zabezpečiť, aby stroj, ktorý je schopný spracovávať informácie, splnil určitú funkciu, vykonal určitú úlohu alebo poskytol určitý výsledok<sup>6</sup>.

predovšetkým tak, že členské štáty budú povinné priznať ochranu počítačovým programom podľa autorského zákona ako literárnym dielam, a ďalej tým, že určia nositeľa a predmet ochrany, výlučné práva na udelenie súhlasu alebo zákazu určitých konaní, ktorých sa chránené osoby môžu dovoliť, ako aj trvanie ochrany.

## B — Právo Únie

15. Článok 1 smernice 91/250 znie takto:

### 1. Smernica 91/250

13. Cieľom smernice 91/250 je zosúladiť právne predpisy členských štátov v oblasti právnej ochrany počítačových programov vymedzením minimálnej úrovne ochrany<sup>7</sup>.

„1. V súlade s ustanoveniami tejto smernice členské štáty chránia počítačové programy podľa autorského práva ako literárne diela v zmysle Bernskej dohody o ochrane literárnych a umeleckých diel. Na účely tejto smernice zahŕňa pojem ‚počítačové programy‘ aj ich prípravný koncepčný materiál.

14. Odôvodnenie č. 6 uvedenej smernice stanovuje, že právny rámec Únie na ochranu počítačových programov môže byť vymedzený

2. Ochrana podľa tejto smernice sa vzťahuje na vyjadrenia počítačového programu v akejkoľvek forme. Myšlienky a princípy, na ktorých je založený ktorýkoľvek prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú podkladom ich rozhrania, nie sú podľa tejto smernice chránené autorským právom.

6 — Pozri definíciu, ktorú uvádza WIPO vo svojich vzorových ustanoveniach o ochrane počítačových programov, na internetovej stránke WIPO ([http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/wipo\\_ip\\_cm\\_07/wipo\\_ip\\_cm\\_07\\_www\\_82573.doc](http://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/wipo_ip_cm_07/wipo_ip_cm_07_www_82573.doc)).

7 — Pozri odôvodnenia č. 1, 4 a 5 tejto smernice.

3. Počítačový program je chránený, ak je pôvodný v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom. Žiadne iné kritériá na určenie novej ochrany sa nepoužívajú.“

19. Podľa článku 3 ods. 1 tejto smernice „členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami, vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí“.

## 2. Smernica 2001/29

16. Smernica 2001/29 sa týka právnej ochrany autorských práv a s nimi súvisiacich práv v rámci vnútorného trhu s osobitným dôrazom na informačnú spoločnosť<sup>8</sup>.

17. Uvedená smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté existujúce ustanovenia týkajúce sa okrem iného právnej ochrany počítačových programov<sup>9</sup>.

18. Článok 2 písm. a) smernice 2001/29 stanovuje, že členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti, pre ich autorov k ich dielam.

## C — Vnútroštátne právo

20. Smernica 91/250 bola prebratá do českého právneho poriadku zákonom č. 121/2000 o autorskom práve, o právach súvisiacich s autorským právom a o zmene niektorých zákonov (zákon č. 121/2000 o právu autorskom, o právach súvisiacich s právom autorským a o zmene niektorých zákonov) zo 7. apríla 2000<sup>10</sup>.

21. Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona je predmetom autorského práva akékoľvek literárne a iné umelecké dielo, ktoré je výsledkom tvorivej činnosti autora a je vyjadrené v akejkoľvek objektívne vnímateľnej podobe vrátane elektronickej podoby, trvalo alebo dočasne, bez ohľadu na jeho rozsah, účel alebo význam.

8 — Pozri článok 1 ods. 1 tejto smernice.

9 — Pozri článok 1 ods. 2 písm. a) smernice 2001/29.

10 — 121/2000 Sb., ďalej len „autorský zákon“.

22. Ustanovenie § 2 ods. 2 uvedeného zákona stanovuje, že za dielo sa považuje aj počítačový program, ak je pôvodný v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom.

23. Podľa § 65 ods. 1 autorského zákona je počítačový program, bez ohľadu na formu jeho vyjadrenia, vrátane prípravných koncepčných materiálov, chránený ako literárne dielo. Ustanovenie § 65 ods. 2 tohto zákona stanovuje, že myšlienky a princípy, na ktorých je založený akýkoľvek prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú základom jeho prepojenia s iným programom, nie sú podľa uvedeného zákona chránené.

25. Ministerstvo kultury rozhodnutím z 20. júla 2001 túto žiadosť zamietlo. BSA preto podala 6. augusta 2001 proti tomuto rozhodnutiu rozklad, ktorý bol rozhodnutím z 31. októbra 2001 tiež zamietnutý.

26. BSA podala proti tomuto rozhodnutiu z 31. októbra 2001 žalobu na Vrchní soud v Praze. Nejvyšší správní soud, ktorému bola vec postúpená, uvedené rozhodnutie zrušil.

27. Ministerstvo kultury preto 14. apríla 2004 vydalo nové rozhodnutie, ktorým opäť zamietlo žiadosť BSA. BSA podala rozklad proti tomuto novému rozhodnutiu na Ministerstvo kultury. Rozhodnutím z 22. júla 2004 bolo rozhodnutie zo 14. apríla 2004 zrušené.

## II — Skutkový stav a spor vo veci samej

24. Žiadosťou zaslanou Ministerstvu kultury 9. apríla 2001, zmenenou listom z 12. júna 2001, požiadala Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany (ďalej len „BSA“) o udelenie oprávnenia na výkon kolektívnej správy majetkových autorských práv k počítačovým programom podľa § 98 autorského zákona.

28. Ministerstvo kultury napokon 27. januára 2005 vydalo nové rozhodnutie, ktorým opätovne zamietlo žiadosť BSA. Ministerstvo kultury najmä uviedlo, že autorský zákon chráni iba strojový a zdrojový kód počítačového programu, ale nie grafické užívateľské rozhranie. BSA podala proti tomuto rozhodnutiu rozklad na Ministerstvo kultury. Keďže bol tento rozklad zamietnutý rozhodnutím zo 6. júna 2005, BSA podala žalobu na Městský soud v Praze, ktorý potvrdil argumenty

Ministerstva kultury. BSA podala proti rozhodnutiu Městského soudu v Praze kasační sťažnosť na Nejvyšší správní soud.

autorského diela alebo jeho časti v zmysle článku 3 ods. 1 smernice... 2001/29...?“

### III — Prejudiciálne otázky

29. Vzhľadom na to, že Nejvyšší správní soud mal pochybnosti o výklade ustanovení práva Únie, rozhodol sa prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 1 ods. 2 smernice... 91/250... vykladať tak, že na účely autorsko-právnej ochrany počítačového programu ako autorského diela sa podľa [tejto] smernice „vyjadrením počítačového programu v akejkoľvek forme“ rozumie tiež grafické užívateľské rozhranie počítačového programu alebo jeho časť?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, predstavuje televízne vysielanie, ktorým sa verejnosti umožňuje zmyslové vnímanie [grafického užívateľského] rozhrania počítačového programu alebo jeho časti, ale bez možnosti tento program aktívne ovládať, verejný prenos

### IV — Analýza

#### A — O právomoci Súdneho dvora

30. Vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania poukazuje na to, že by mu bolo možné namietat, že Súdny dvor nemá právomoc odpovedať na ním položené otázky.

31. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej totiž predchádzali dňu pristúpenia Českej republiky k Európskej únii.

32. Podľa ustálenej judikatúry má pritom Súdny dvor právomoc na výklad smerníc, pokiaľ ide o ich uplatňovanie v novom členskom štáte, výlučne odo dňa pristúpenia tohto štátu k Európskej únii<sup>11</sup>.

<sup>11</sup> — Pozri najmä rozsudok z 10. januára 2006, Ynos, C-302/04, Zb. s. I-371, bod 36 a citovanú judikatúru.

33. Súdny dvor však v rozsudku zo 14. júna 2007, Telefónica O2 Czech Republic<sup>12</sup>, poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie vo veci samej bolo vydané po pristúpení členského štátu k Únii, že upravuje situáciu do budúca, a nie do minulosti, a že vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa právnej úpravy Únie uplatniteľnej v spore vo veci samej. Následne uviedol, že vzhľadom na to, že prejudiciálne otázky sa týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor rozhoduje bez toho, aby sa v zásade musel zaoberať okolnosťami, ktoré viedli vnútroštátne súdy k položeniu otázok a za ktorých zamýšľajú uplatniť ustanovenie práva Únie, o ktorého výklad ho požiadali<sup>13</sup>.

34. Hoci vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, skutkové okolnosti sporu nastali pred pristúpením Českej republiky k Únii, napadnuté rozhodnutie vo veci samej bolo vydané po tomto pristúpení<sup>14</sup>. Súdny dvor preto dospel k záveru, že má právomoc rozhodnúť o prejudiciálnych otázkach položených vnútroštátnym súdom.

35. V prejednávanej veci ide o rovnaký prípad. Ako už totiž bolo uvedené, prvé rozhodnutie Ministerstva kultury bolo vydané 20. júla 2001, čiže pred pristúpením Českej

republiky k Únii. Po viacerých rozkladoch, ktoré podala BSA a ktoré Ministerstvo kultury zamietlo, Ministerstvo kultury vydalo 27. januára 2005 nové rozhodnutie, ktorým opäť zamietlo žiadosť BSA.

36. Po zamietnutí rozkladu, ktorý podala BSA proti tomuto novému rozhodnutiu na Ministerstvo kultury, podala žalobu na Městský soud v Praze, ktorým sa domáhala zrušenia tohto rozhodnutia.

37. Městský soud v Praze potvrdil argumenty Ministerstva kultury, a preto BSA podala kasačnú sťažnosť na Nejvyšší správní soud.

38. Predmetom sporu vo veci samej je teda o rozhodnutie z 27. januára 2005, ktoré bolo vydané po pristúpení Českej republiky k Únii.

39. Okrem toho toto rozhodnutie upravuje situáciu do budúca, keďže sa týka výkonu kolektívnej správy majetkových autorských práv k počítačovým programom zo strany BSA a prejudiciálne otázky sa týkajú výkladu ustanovení práva Únie.

40. Preto, vzhľadom na tieto skutočnosti, zastávam názor, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom.

12 — C-64/06, Zb. s. I-4887.

13 — Body 21 a 22 a citovaná judikatúra.

14 — Body 19 a 20.

## B — O prvej prejudiciálnej otázke

naň nevzťahuje ochrana poskytovaná touto smernicou. Následne vysvetlím, prečo môže byť toto rozhranie podľa môjho názoru chránené všeobecným autorským právom.

41. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je grafické užívateľské rozhranie formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 91/250, a teda sa naň vzťahuje autorsko-právna ochrana počítačových programov.

42. Problém, ktorému vnútroštátny súd v prejednávanej veci čelí, spočíva v tom, že táto smernica neobsahuje definíciu pojmu počítačový program. Otázka položená vnútroštátnym súdom v skutočnosti smeruje k skúmaniu predmetu a rozsahu ochrany, ktorú poskytuje uvedená smernica.

43. Na zodpovedanie tejto otázky je potrebné v prvom rade skúmať, čo tento pojem podľa smernice 91/250 zahŕňa, a na základe toho následne určiť, či je grafické užívateľské rozhranie formou vyjadrenia uvedeného pojmu.

44. Po analýze pojmu počítačový program uvediem dôvody, pre ktoré zastávam názor, že grafické užívateľské rozhranie nie je formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 91/250, a preto sa

## 1. O pojme počítačový program

45. Článok 1 ods. 1 smernice 91/250 stanovuje, že počítačové programy sú chránené autorským právom ako literárne diela. Táto smernica neposkytuje definíciu pojmu počítačový program, ale len uvádza, že tento pojem zahŕňa aj prípravný koncepčný materiál<sup>15</sup>.

46. Neexistencia definície vyplýva z výslovej vôle normotvorcu Únie. Vo svojom návrhu smernice<sup>16</sup> Komisia Európskych spoločenstiev totiž uvádza, že „experti uviedli,

15 — Odôvodnenie č. 7 uvedenej smernice stanovuje, že „na účely tejto smernice pojem ‚počítačový program‘ zahŕňa programy v akejkoľvek forme vrátane tých, ktoré sú včlenené do technického vybavenia počítača (hardvéru); tento pojem zahŕňa aj prípravnú koncepčnú prácu vedúcu k vyvinutiu počítačového programu za podmienky, že na základe jej povahy bude možné v neskoršom štádiu vytvoriť počítačový program“.

16 — Návrh smernice Rady o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. ES C 91, 1989, s. 4, ďalej len „návrh smernice“).



že akákoľvek definícia programu v smernici by sa nevyhnutne stala obsoletnou, ak by sa v dôsledku pokroku technológie zmenila povaha programov, ako ich poznáme v súčasnosti [*neoficiálny preklad*]<sup>17</sup>.

47. Napriek tomu, že normotvorca Únie sa rozhodol nevymedziť pojem počítačový program definíciou, ktorá by mohla byť rýchlo prekonaná, Komisia v tomto návrhu smernice poskytuje užitočné informácie. V tomto návrhu sa uvádza, že tento pojem označuje súbor príkazov, na základe ktorých má systém na spracovanie informácií, nazývaný počítač, vykonávať určité funkcie<sup>18</sup>. Komisia tiež uvádza, že za súčasného stavu techniky pojem program označuje vyjadrenie súboru príkazov, ktoré majú umožniť počítaču vykonávať konkrétnu úlohu alebo funkciu, v akejkoľvek forme a v akomkoľvek jazyku, spôsobe zápisu alebo kóde<sup>19</sup>.

48. Komisia dodáva, že tento pojem musí zahŕňať všetky formy programu, ktoré sú vnímateľné človekom alebo využiteľné strojom, na základe ktorých bol alebo môže byť

vytvorený program, ktorý umožňuje stroju plniť jeho funkciu<sup>20</sup>.

49. Komisia tu v skutočnosti poukazuje na textové prvky, ktoré sú základom počítačového programu, čiže na zdrojový kód a strojový kód. Na začiatku tvorby počítačového programu je totiž zdrojový kód napísaný programátorom. Tento kód, ktorý pozostáva zo slov, je pre človeka zrozumiteľný. Stroj ho však nevie vykonať. Na tento účel musí byť skompilovaný, aby mohol byť prevedený do strojového jazyka v binárnej forme, najčastejšie na číslice 0 a 1. Tento kód sa nazýva strojový kód.

50. Tieto kódy teda predstavujú zápis počítačového programu v jazyku, ktorý je najprv zrozumiteľný pre človeka a potom aj pre stroj. Sú vyjadrením myšlienky programátora, a preto niet pochýb o tom, že sa na ne vzťahuje autorsko-právna ochrana poskytovaná smernicou 91/250.

51. Toto konštatovanie potvrdzuje aj znenie článku 10 ods. 1 dohody TRIPS, ktorý stanovuje, že počítačové programy, či už v zdrojovom alebo v strojovom kóde, budú chránené ako literárne diela podľa Bernského dohovoru.

17 — Pozri článok 1 ods. 1 prvý pododsek uvedený v druhej časti návrhu smernice nazvanej „Osobitné ustanovenia“.

18 — Pozri bod 1.1 uvedený v prvej časti návrhu smernice nazvanej „Všeobecné ustanovenia“. Pozri aj poznámku pod čiarou na strane 6.

19 — Pozri článok 1 ods. 1 druhý pododsek uvedený v druhej časti návrhu smernice.

20 — Pozri článok 1 ods. 1 tretí pododsek uvedený v druhej časti návrhu smernice.

52. V prejednávanej veci sa treba zaoberať otázkou, či grafické užívateľské rozhranie, ktoré je výsledným zobrazením počítačového programu na obrazovke, predstavuje formu vyjadrenia tohto programu, a teda sa naň vzťahuje ochrana poskytovaná smernicou 91/250.

2. O pojme „vyjadrenie počítačového programu v akejkoľvek forme“

53. V odôvodnení č. 10 smernice 91/250 sa uvádza, že funkciu počítačového programu je komunikovať a pracovať spolu s ostatnými prvkami počítačového systému a s jeho používateľmi; na tento účel sa vyžaduje logické a prípadne fyzické prepojenie a interakcia potrebná na plné fungovanie programu (softvéru) a technického vybavenia (hardvéru) s iným programom a technickým vybavením a s používateľmi. Táto smernica ďalej stanovuje, že časti programu, ktorých účelom je také prepojenie a interakcia medzi prvkami programu (softvéru) a technického vybavenia (hardvéru), sa všeobecne nazývajú „rozhranie“ (interfaces)<sup>21</sup>.

54. V oblasti informačných technológií teda rozhrania môžu mať viacero podôb, ktoré možno roztriediť do dvoch kategórií, a to na

fyzické rozhrania a logické alebo softvérové rozhrania. Medzi fyzické rozhrania patrí najmä technické vybavenie, ako je obrazovka počítača, klávesnica alebo myš.

55. Medzi softvérové rozhrania patria prepojavacie rozhrania, ktoré sú súčasťou softvéru a ktoré umožňujú komunikáciu s inými prvkami počítačového systému, a interakčné rozhrania, medzi ktoré patrí aj grafické užívateľské rozhranie.

56. Grafické užívateľské rozhranie, všeobecne nazývané „look and feel“, totiž umožňuje komunikáciu medzi programom a užívateľom. Tvoria ho napríklad ikony a symboly viditeľné na obrazovke, okná alebo aj rozbaľovacie menu. Toto rozhranie umožňuje interakciu medzi programom a užívateľom. Táto interakcia môže spočívať v jednoduchom šírení informácií, ale môže tiež umožniť užívateľovi zadať počítačovému programu pokyny vo forme príkazov. Príkladom je premiestnenie súboru označeného myšou do koša alebo príkazy „kopírovať“ a „prilepiť“ v programe sa spracovanie textu.

57. Z dôvodov, ktoré uvediem ďalej, zastávam názor, že grafické užívateľské rozhranie nie je formou vyjadrenia počítačového programu

21 — Pozri odôvodnenie č. 11 tejto smernice.

a nevzťahuje sa naň právna ochrana počítačových programov.

mať podľa normotvorcu Únie článok 1 ods. 2 smernice 91/250.

58. Cieľom, ktorý sleduje smernica 91/250, je ochrana počítačových programov pred ich rozmnožovaním bez povolenia majiteľa práva<sup>22</sup>.

62. Okrem toho práve z tohto dôvodu je autorským právom k počítačovému programu chránený aj prípravný koncepčný materiál, ak umožňuje vytvoriť takýto program<sup>23</sup>.

59. Zastávam názor, že osobitosť autorského práva k počítačovému programu spočíva v tom, že na rozdiel od iných diel chránených autorským právom, ktoré človek priamo vníma zmyslami, počítačový program má úžitkovú funkciu, a preto je ako taký chránený.

63. Tento materiál môže zahŕňať napríklad štruktúru alebo algoritmus, ktoré vytvoril programátor a ktoré možno prepísať do zdrojového kódu a do strojového kódu a tým umožniť stroju, aby vykonával počítačový program<sup>24</sup>. Tento algoritmus vytvorený programátorom možno prirovnať k scenáru filmu.

60. Ako už totiž bolo uvedené v bode 47 týchto návrhov, počítačový program označuje vyjadrenie súboru príkazov, ktoré majú umožniť počítaču vykonávať konkrétnu úlohu alebo funkciu.

64. Zastávam teda názor, že pojem „vyjadrenie počítačového programu v akejkoľvek forme“ sa vzťahuje na tie formy vyjadrenia, ktoré v prípade ich využitia umožnia počítačovému programu vykonávať úlohu, pre ktorú bol vytvorený.

61. Tiež zastávam názor, že bez ohľadu na formu vyjadrenia počítačového programu musí byť táto forma chránená od okamihu, keď by jej rozmnoženie spôsobilo rozmnoženie samotného počítačového programu a umožnilo by tak počítaču plniť jeho funkciu. To je podľa môjho názoru význam, ktorý má

23 — Pozri odôvodnenie č. 7 tejto smernice a bod 1.1 uvedený v prvej časti návrhu smernice.

24 — Pre stručný prehľad tvorby softvéru pozri CARON, C.: *Droits d'auteur et droits voisins*, 2e édition. Paris: Litec, 2009, s. 134 a 135, a STROWEL, A., DERCLAYE, E.: *Droit d'auteur et numérique: logiciels, bases de données, multimédia: droit belge, européen et comparé*. Bruxelles: Bruylant, 2001, s. 181 a 182.

22 — Pozri odôvodnenia č. 1 a 2 tejto smernice.

65. Samotné grafické užívateľské rozhranie však nemôže dospieť k tomuto výsledku, keďže jeho rozmnoženie nespôsobuje rozmnoženie samotného počítačového programu. Okrem toho počítačové programy s odlišným zdrojovým a strojovým kódom môžu mať rovnaké rozhranie. Grafické užívateľské rozhranie teda nerozširuje počítačový program. Slúži iba na zabezpečenie jednoduchšieho a užívateľsky priateľskejšieho používania počítačového programu.

66. Grafické užívateľské rozhranie teda podľa môjho názoru nie je formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 91/250.

67. Pripustenie opaku by mohlo viesť k poskytnutiu ochrany počítačovému programu, a teda jeho zdrojovému kódu a strojovému kódu, iba na základe toho, že došlo k rozmnoženiu grafického užívateľského rozhrania, a to bez overenia pôvodnosti kódov, z ktorých pozostáva, čo by zjavne odporovalo článku 1 ods. 3 tejto smernice, ktorý stanovuje, že „počítačový program je chránený, ak je pôvodný v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom“.

68. Z týchto dôvodov zastávam názor, že grafické užívateľské rozhranie nie je formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 uvedenej smernice, a preto sa naň nevzťahuje ochrana poskytovaná smernicou 91/250.

69. Nemyslím si však, že takéto rozhranie nemôže byť vôbec chránené.

3. Ochrana grafického užívateľského rozhrania všeobecným autorským právom

70. Hoci grafické užívateľské rozhranie nemožno považovať za vyjadrenie počítačového programu, a teda nemôže byť ako také chránené, zastávam názor, že sa naň môže vzťahovať autorsko-právna ochrana, ktorá sa týka každého literárneho a umeleckého diela podľa článku 2 písm. a) smernice 2001/29.

71. Podľa judikatúry rozvinutej v rozsudku zo 16. júla 2009, Infopaq International<sup>25</sup>, autorské právo sa vzťahuje len na predmety, ktoré sú pôvodné v tom zmysle, že sú autorovým vlastným duševným výtvorom<sup>26</sup>.

72. Zastávam názor, že grafické užívateľské rozhranie nepochybne môže byť duševným výtvorom.

25 — C-5/08, Zb. s. I-6569.

26 — Bod 37.

73. Vytvorenie takého rozhrania si vyžaduje značné duševné úsilie jeho autora, rovnako ako v prípade knihy alebo hudobnej partitúry. Za grafickým užívateľským rozhraním sa totiž skrýva zložitá štruktúra vytvorená programátorom<sup>27</sup>. Programátor používa programovací jazyk, ktorý v určitej štruktúre umožní vytvoriť osobitné príkazové tlačidlo, napríklad „kopírovať-prilepiť“, alebo vykonať určitú činnosť, napríklad otvoriť priečinok dvojnásobným kliknutím alebo minimalizovať otvorené okno kliknutím na ikonu.

74. Hoci grafické užívateľské rozhranie si vyžaduje duševné úsilie, podľa článku 2 písm. a) smernice 2001/29 musí byť navyše – slovami Súdneho dvora – pôvodným predmetom v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom<sup>28</sup>.

75. Zložitosť posúdenia pôvodnosti grafického užívateľského rozhrania spočíva v tom, že väčšina prvkov, z ktorých pozostáva, majú funkčný účel, keďže slúžia na uľahčenie používania počítačového programu. Spôsob vyjadrenia týchto prvkov je teda nevyhnutne obmedzený, keďže, ako uviedla Komisia

vo svojich písomných pripomienkach<sup>29</sup>, ich vyjadrenie je dané technickou funkciou, ktorú uvedené prvky plnia. Tak je to napríklad v prípade kurzoru, ktorý sa pohybuje po obrazovke a slúži na spustenie príkazu kliknutím na príslušné príkazové tlačidlo, alebo v prípade rozbaľovacieho menu, ktoré sa objaví pri otvorení textového súboru.

76. V týchto prípadoch podľa môjho názoru kritérium pôvodnosti nie je splnené, keďže jednotlivé spôsoby realizácie danej myšlienky sú natoľko obmedzené, že myšlienka a jej vyjadrenie splývajú. Poskytnutie takejto možnosti by viedlo k priznaniu monopolu niektorým spoločnostiam na trhu počítačových programov, čo by predstavovalo značnú prekážku tvorby a inovácie na tomto trhu, ktorá by bola v rozpore s cieľom smernice 2001/29<sup>30</sup>.

77. Preto zastávam názor, že pri individuálnom posudzovaní bude musieť vnútroštátny súd overiť, či je dané grafické užívateľské rozhranie vzhľadom na rozhodnutia jeho autora, na kombinácie, ktoré vytvára, a na jeho stváranie vyjadrením autorovej vlastnej duševnej tvorby, pričom z tohto posudzovania treba vylúčiť prvky, ktorých vyjadrenie je dané ich technickou funkciou.

27 — Pre príklad tvorby grafického rozhrania pozri internetovú stránku <http://s.sudre.free.fr/Stuff/Interface.html>.

28 — Pozri rozsudok Infopaq International, už citovaný, bod 37.

29 — Pozri body 36 a 37.

30 — Pozri odôvodnenia č. 2 a 4 tejto smernice.

78. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy zastávam názor, že grafické užívateľské rozhranie nie je formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 91/250, a teda sa naň nevzťahuje ochrana poskytovaná touto smernicou. Ak však grafické užívateľské rozhranie predstavuje autorov vlastný duševný výtvor, je chránené autorským právom ako dielo v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2001/29.

81. Vnútroštátny súd má pochybnosti, pokiaľ ide o posúdenie, či takéto rozhranie môže byť predmetom verejného prenosu v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, keďže toto rozhranie sa pasívne vysiela na televíznej obrazovke bez toho, aby ho televízni diváci mohli použiť alebo dokonca využiť počítač alebo iné zariadenie, ktoré ním možno ovládať.

*C — K druhej prejudiciálnej otázke*

82. Zastávam názor, že samotné televízne vysielanie grafického užívateľského rozhrania nie je prenosom diela v zmysle článku 2 písm. a) a článku 3 ods. 1 smernice 2001/29.

79. Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či televízne vysielanie grafického užívateľského rozhrania predstavuje verejný prenos diela v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29.

83. Ako už totiž bolo uvedené v bode 56 týchto návrhov, grafické užívateľské rozhranie má umožniť interakciu medzi počítačovým programom a užívateľom. Účelom tohto rozhrania je zjednodušiť používanie tohto programu pre užívateľa.

80. Na pojednávaní konanom 2. septembra 2010 účastníci konania uviedli niekoľko príkladov vysielania grafického užívateľského rozhrania na televíznej obrazovke. Môže ísť napríklad o zobrazenie tabuľky s výsledkami volieb na obrazovke počas vysielania týkajúceho sa týchto volieb.

84. Grafické užívateľské rozhranie sa teda odlišuje od ostatných diel chránených všeobecným autorským právom svojou osobitou povahou. Jeho pôvodnosť spočíva v jeho stvárnení a v jeho spôsobe komunikácie s užívateľom, ako je možnosť ovládať tlačidlá alebo otvárať okná.

85. Toto rozhranie v dôsledku jeho vysielania na televíznej obrazovke stráca svoj pôvodný charakter, keďže uvedená interakcia s užívateľom, ktorá je jeho podstatnou súčasťou, je znemožnená.

Vysielateľ teda už nevysiela na televíznych obrazovkách dielo, ani neuskutočňuje verejný prenos diela.

86. Grafické užívateľské rozhranie, ktoré je zbavené podstatného prvku, ktorý ho charakterizuje, preto nespĺňa definíciu diela v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2001/29.

87. Z týchto dôvodov zastávam názor, že televízne vysielanie grafického užívateľského rozhrania nepredstavuje verejný prenos diela v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, pretože toto rozhranie v dôsledku televízneho vysielania stráca svoju povahu diela v zmysle článku 2 písm. a) tejto smernice.

## V — Návrh

88. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na otázky, ktoré položil Nejvyšší správny súd, odpovedal takto:

1. Grafické užívateľské rozhranie nie je formou vyjadrenia počítačového programu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice Rady 91/250/EHS zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov, a preto sa naň nevzťahuje ochrana poskytovaná touto smernicou.

2. Ak grafické užívateľské rozhranie predstavuje autorov vlastný duševný výtvor, je chránené autorským právom ako dielo v zmysle článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.
  
3. Televízne vysielanie grafického užívateľského rozhrania nepredstavuje verejný prenos diela v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, pretože toto rozhranie v dôsledku televízneho vysielania stráca svoju povahu diela v zmysle článku 2 písm. a) tejto smernice.